TREŚĆ:

SYTUACJA I POSTULATY KUPIECTWA POLSKIEGO W GDYNI 5

WIADOMOŚCI Z GDYNI
Posiedzenie Prezydium Izby 6
Nowy radca naszej Izby 7
Wycieczka węgierska, podejmowana przez naszą Izbę 7
Działalność polskiej floty handlowej w kwietniu br. 7
Praca urządzeń przeładunkowych portu gdyńskiego w kwietniu br. 8
Przyjmowanie zapisów do Liceum Handlowego w Gdyni 8

WIADOMOŚCI Z OKRĘGU IZBY
Zagadnienie handlu zagranicznego przedmiotem dwudniowych obrad Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu 9
Ukonstytuowanie się władz Giełdy Zbożowo-towarowej w Bydgoszczy 10

WIADOMOŚCI MORSKIE
Okrętowy kredyt zastawowy w Niemczech . . 10
Opinia norweskich kół żeglugowych o sytuacji w żegludze norweskiej 11
Wskaźnik frachtów morskich 11
Wzrost duńskiej floty handlowej 12
Pierwszy statek gazowy 12
Rozbudowa portu szczecińskiego 12
Rozbudowa portu w Trelleborgu 12
Żelastwo, złom i złamki 12

WIADOMOŚCI CELNE, EKSPORTOWE I IMPORTOWE
Podział kontyngentów przywozowych 12
Załatwienie spraw w Radzie Handlu Zagranicznego 13
Sanitarne zarządzenia angielskie przy imporcie koni 13
Dostawy grzybów do Szwajcarii 13
Import mączki kostnej do Finlandii 13
Przepisy o imporcie nasion polskich do Kanady 13
Produkcja i import węgla do Francji 14
Zmiany przepisów celnych i dewizowych, zanotowane przez P. I. E. w okresie od 7 do 17 maja br. 14

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE
Firmy zagraniczne, poszukujące kontaktu z eksporterami polskimi 15

SPRAWY PODATKOWE
Zaświadczanie uproszczonych ksiąg handlowych i księgowanie faktur 16

PRZETARGI
Przetargi nieograniczone, rozpisane przez Dyrekcję Okręgową P. K. P. w Toruniu . . 16

PRZEMYSŁ I HANDEL RYBNY NA WYBRZEŻU
Kronika:
Zakończenie fabrykacji filetów 17
Konieczność rozbudowy fabryki lodu w porcie rybackim w Gdyni 18
Zakończenie połowów dorszy pod Bornholmem 18
Koniec połowów płoci 18
Nowe przepisy angielskie w sprawie połowów śledzi i ich cen minimalnych 18
Połowy w Oeresundzie 18
500 marek niemieckich za 1 sztukę ryby . . . 18
Wystawa wielorybnicza w Oslo 19

GDYŃSKI RYNEK OWOCOWO-KOLONIALNY
T. K. — Zagadnienie produkcji i zbytu kawy 21
Kronika:
Sytuacja na rynku towarów kolonialnych (31 V 38) 22
Kronika zagraniczna:
Zapasy owoców południowych w porcie gdyńskim 22
Wzrost produkcji bananów we włoskiej Somali 22
Jak zapowiadają się zbiory fig w Grecji w roku 1938 23

Nakładem Izby Przem.-Handlowej w Gdyni. — Redaktor odpow. **Leon Godlewski.**

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VII | GDYNIA, 30 maja 1938 r. | NR 10

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni. — Ref. Prasowy, ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju kwartalnie 4,50 zł, zagranicą 7,50 zł.
Konto P. K. O. Nr. 204.415 — Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

Sytuacja i postulaty kupiectwa polskiego w Gdyni

Dnia 11 maja br. odbyło się walne zebranie Korporacji Kupieckiej w Gdyni, na którym poza wyborem nowego zarządu z dotychczasowym prezesem p. Czesł. Nowackim na czele — omówiono również dość obszernie obecną sytuację kupiectwa gdyńskiego oraz jego najżywotniejsze postulaty, ujęte w formie sprawozdań z działalności wymienionej organizacji za rok 1937, jako też w dyskusji.

Przede wszystkim trzeba więc zwrócić uwagę, że jeśli chodzi o działalność Korporacji Kupieckiej w Gdyni, w okresie sprawozdawczym, to była ona intensywniejsza, aniżeli w latach poprzednich. Wpłynęła na to zarówno zwiększona ilość i napływ członków, ewidencja których wykazuje w samej Korporacji — 254, natomiast w Kole Drobnego Kupiectwa — 198, czyli razem 452, jak również szereg nowych zagadnień, że wymienimy kwestię unarodowienia handlu, kredytów kupieckich, przesiedleńczych itp., którymi wymieniona organizacja zawodowo-gospodarcza musiała się zajmować, prowadząc niezależnie od tego badania nad rozmaitymi problemami o charakterze społeczno-zawodowym.

Jeśli chodzi o ogólne położenie kupiectwa gdyńskiego, najlepszym miernikiem jego stanu i rozwoju — są obroty handlowe, dokonywane w poszczególnych branżach. Jest wprawdzie trudno w sposób statystyczny ustalić kształtowanie się tych obrotów dla całego szeregu branż, gdyż podlegają one jeszcze dość poważnym fluktuacjom i zależne są od wielu czynników najrozmaitszej natury, przy czym stale zwraca jeszcze uwagę fakt wzmożonej konsumcji towarów w okresie letniskowo-turystycznym, kiedy przez Gdynię i Wybrzeże przelewają się kilkudziesięcio-tysięczne rzesze wycieczek. Ogólnie można jednak powiedzieć, że w roku 1937 w stosunku do roku 1936 w niektórych branżach np. włókienniczo-galanteryjnej, obroty handlowe zwiększyły się o około 10%, podczas gdy w niektórych jak np. w księgarsko-papierniczej oraz porcelanowo-szklanej zmniejszyły się o 10—15%. Mimo zauważonej poprawy na niektórych odcinkach — rentowność kupiecka nie uległa poprawie, na co niewątpliwie poważny wpływ mają jeszcze nadmierne koszty handlowe, czynsze itp., oraz nielojalna konkurencja ze strony napływowego elementu obcego.

Jeśli chodzi o organizację branżową, to istniejące w ramach Korporacji sekcje kolonialistów, owocowa i nabiałowa — zgrupowały się w ciągu ostatniego roku sprawozdawczego w jedną sekcję branży spożywczej. Podkreślić na tym miejscu trzeba również wielką aktywność sekcji bławatniczo - galanteryjnej i obuwniczej w zakresie obrony gdyńskiego handlu chrześcijańskiego. Ogółem istnieją obecnie przy Korporacji następujące branże: bławatnicza, spożywcza, artykułów żelaznych, materiałów opałowych; niezależnie od tego Koło Drobnego Kupiectwa zrzesza w sobie małe przedsiębiorstwa kupieckie rozmaitych branż.

Z zasadniczych zagadnień, dotyczących rozwoju i przyszłości kupiectwa polskiego w Gdyni — są kwestie: udzielania kredytów dla kupiectwa chrześcijańskiego oraz niewłaściwego skupiania sklepów tej samej branży w poszczególnych ośrodkach miejskich. Ostatnia sprawa jest w tej chwili, jako stale jeszcze otwarta — jedną z największych bolączek handlu gdyńskiego. Prawie przy każdej ulicy śródmieścia spotyka się nadmierną ilość placó-

wek tej samej branży, głównie spożywczej, i to skupiających się prawie jednego przy drugim, co wpływa hamująco na rozwój obrotów danego przedsiębiorstwa. Jest to jednym z przejawów ogólnego zjawiska istnienia w Gdyni nadmiernej ilości sklepów, gdyż na 75 mieszkańców przypada jeden sklep, co z punktu widzenia możliwości handlowych przyczynia się do wzajemnego osłabiania się placówek handlowych, i stopniowego narażania ich na samo-likwidację, niemniej sam fakt niewłaściwego rozlokowania sklepów jednej i tej samej branży — winien ulec zasadniczym zmianom. Znacznie lepsze rozwiązanie tej kwestii zaobserwować można w sąsiednim Gdańsku, gdzie władze administracyjne w porozumieniu z czynnikami samorządu gospodarczego wprowadziły regulację i reglamentację branżową w poszczególnych częściach i ulicach miasta. Przeprowadzenie takiej akcji w Gdyni mogłoby się przyczynić do usunięcia nienormalnych przerostów w handlu detalicznym; wymaga to jednak modyfikacji przepisów prawnych, w którym to kierunku Korporacja Kupiecka w Gdyni zamierza podjąć inicjatywę w porozumieniu i w oparciu się o Izbę Przemysłowo-Handlową.

Jeśli chodzi o przydziały kredytów dla kupiectwa, to zorganizowane kupiectwo gdyńskie weszło w r. 1937 w zupełnie nową i dodatnią fazę możliwości rozwoju i stabilizacji swych warunków. O ile bowiem w r. 1936 granice przydziału kredytów zamykały się zaledwie w kwocie 40.000 zł. to w roku sprawozdawczym na skutek usilnych starań Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, jak i Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego do dyspozycji Gdyni stawiono już 1.200.000 zł. Z kredytu tego, rozprowadzonego za pośrednictwem oddziałów Banku Związku Spółek Zarobkowych w Gdyni i Grudziądzu, oraz Banku Handlowego w Warszawie, oddział w Gdyni — skorzystało w roku sprawozdawczym ogółem 175 członków Korporacji i Koła Drobnego Kupiectwa na łączną sumę 839.000 zł. Dzięki sprawności wymienionych banków rozprowadzenie tych kredytów nie nastręczyło specjalnych trudności. Kredyty udzielano od 800 zł do 20.000 zł. Z kredytów t. zw. przesiedleńczych kupiectwo gdyńskie korzystało w minimalnym stopniu, bo zaledwie w kwocie 20.000 zł, co da się zresztą wytłumaczyć zjawiskiem minimalnego przenoszenia się kupców z Gdyni na Kresy.

Pod rozwagę rzucony został również projekt założenia w Gdyni spółdzielni kredytowej, mającej na celu udostępnienie konsumentom nabywania towarów na raty. Chodzi tu przede wszystkim o takich klientów, którzy zajmują stałe posady lub są urzędnikami. Podobne spółdzielnie kredytowe istniejące od szeregu lat np. w Poznaniu, Bydgoszczy i Toruniu dają bardzo dobre wyniki przy kolosalnych obrotach. Ze wszech miar pożądane byłoby więc stworzenie podobnej placówki, która przyczyniłaby się do wzmożenia obrotów towarowych.

Z bolączek ściśle lokalnych kupiectwa gdyńskiego, które znalazły swój wyraz podczas dorocznego walnego zebrania Korporacji Kupieckiej, wymienić jeszcze należy kilkakrotne interwencje w rozmaitych sprawach, związanych z codzienną pracą zawodową. Jedną z nich to kwestia handlu domokrążnego, który daje się szczególnie we znaki miejscowemu kupiectwu, dalej występowano w sprawie nowouruchomionych kiosków, które w opinii gdyńskiego kupiectwa, są obiektami szpecącymi wygląd miasta, zwłaszcza śródmieścia, również w sprawie wyeliminowania dzikiego handlu nabiałem, który w dalszym ciągu odbywa się ze szkodą dla miejscowego kupiectwa, jak i odbiorcy, gdyż jest postawiony wprost rażąco pod względem sanitarnym.

Współpraca Korporacji Kupieckiej z czynnikami administracyjnymi oraz skarbowo-akcyzowymi w Gdyni, jak i rozmaitymi instytucjami centralnymi poza Gdynią, a mającymi związek z życiem kupiectwa — dopełniają działalność zorganizowanego w Gdyni kupiectwa chrześcijańskiego zarówno pod względem postępującego stale naprzód procesu unarodowienia handlu, jak i wewnętrznej konsolidacji oraz udoskonalania techniki kupieckiej.

POSIEDZENIE PREZYDIUM IZBY.

W dniu 31 maja odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa Stanisława Tora posiedzenie Prezydium naszej Izby. Podczas posiedzenia tego omówiony został szczegółowo porządek obrad Plenarnego Zebrania Izby, zwołanego na dzień 9 czerwca oraz posiedzeń sekcyj Izby, które odbędą się w dniu 8 czerwca.

Ustalonym zostało, że Zebranie Plenarne będzie poświęcone przede wszystkim omówieniu zadań Izby, wynikających z przemian gospodarczych, jakie nastąpiły na skutek nada-

nia z dniem 1 kwietnia województwu pomorskiemu nowych granic administracyjnych, którymi objęty został również obszar okręgu Izbowego. W związku z tym omówiona została treść i ustalono tezy referatów, które wygłoszą na Plenarnym Zebraniu przewodniczący sekcyj przemysłowej i handlowej. Omówiono również program pobytu radców Izby w Gdyni w związku z zebraniami w dniach 8 i 9 czerwca.

NOWY RADCA NASZEJ IZBY.

W związku ze złożeniem mandatu Radcy Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni przez inż. Tadeusza Gajczaka z Bydgoszczy, który sprawował swój mandat z wyboru Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, Związek ten dokonał na jego miejsce wyboru nowego Radcy Izby w osobie inż. A. Badiana, Dyrektora Stoczni Gdyńskiej. Główna Komisja Wyborcza Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni, której posiedzenie pod przewodnictwem Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego, p. Barciszewskiego, odbyło się w dniu 18 maja, wybór inż. A. Badiana na Radcę Izby zatwierdziła.

WYCIECZKA WĘGIERSKA PODEJMOWANA PRZEZ NASZĄ IZBĘ.

W sobotę, dnia 21 maja bawiła w Gdyni wycieczka delegacji węgierskiej do rokowań handlowych z Polską, prowadzonych obecnie w Warszawie. W wycieczce wzięli udział tak wysocy urzędnicy węgierskich resortów gospodarczych jak i przedstawiciele węgierskiego życia gospodarczego. Ze strony polskiej wycieczce towarzyszyli przedstawiciele kilku ministerstw.

Uczestnicy wycieczki, po zwiedzeniu w godzinach rannych portu gdyńskiego i po złożeniu wizyty Dyrektorowi Urzędu Morskiego p. Łęgowskiemu, podejmowani byli śniadaniem przez naszą Izbę, przy czym Izbę reprezentował Wiceprezes Dr Smoleń. Podczas śniadania Wiceprezes Dr Smoleń wygłosił krótkie przemówienie, witając w serdecznych słowach gości oraz uwypuklając walory, jakie port gdyński przedstawia dla wymiany handlowej Węgier. Po południu uczestnicy wycieczki udali się jeszcze raz do portu dla zwiedzenia urządzeń i magazynów Strefy Wolnocłowej, która specjalnie ich interesowała. Następnie zwiedzili miasto oraz Orłowo. W niedzielę uczestnicy wycieczki zwiedzili Hel, a następnie port gdański.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ W KWIETNIU.

W kwietniu br. w stosunku do dwu poprzednich miesięcy tegoż roku działalność polskiej floty handlowej znacznie się ożywiła; nie uwydatnia się to jednak w tym samym stopniu w stosunku do kwietnia ubiegłego roku, który, trzeba to mieć na uwadze był miesiącem wyjątkowo wysokiego wzrostu przewozów. Przewieziono bowiem w kwietniu 1936 roku 87.581 t. towarów, w kwietniu 1937 r. — 123.058 t., w kwietniu 1938 r. — 128.961,5 t. towarów. Wypada jednak zaznaczyć, że w tegorocznej statystyce już uwzględniamy przewozy towarowe linii palestyńskiej, oraz przewozy towarzystwa okrętowego Gdynia — Ameryka L. Ż. na obcych statkach zafrachtowanych w time charter, czego w roku ubiegłym nie czyniliśmy, wobec czego tegoroczne dane nie są porównalne do danych z lat poprzednich.

Na ogół miesiąc kwiecień scharakteryzować można tak: Żegluga Polska S. A. zwiększyła swe przewozy dzięki większym przewozom węgla na trampach, Polsko - Brytyjskie Tow. Okrętowe prawie nie zmieniło wysokości przewozów zeszłorocznych, Gdynia — Ameryka L. Ż. nieznacznie zwiększyły swe przewozy pod polską banderą, natomiast znacznie zwiększyły przewozy na statkach zafrachtowanych na linii meksykańskiej, oraz zwiększyły przewozy pasażerów. Jedynie „Polskarob" miał wyjątkowo przewozy mniejsze od odpowiedniego miesiąca ubiegłego roku o całych 9 tysięcy ton, bez czego wzrost tegorocznych przewozów kwietniowych względem poprzednich lat zaznaczyłby się znacznie wyraźniej.

Z ogólnych przewozów przypadło na eksport 93.181,5 ton (IV 1937: 89.938 t.), na import 32.359 ton (IV 1937: 29.058 t.), na tranzyt morski 894 t. i na przewozy między portami zagranicy 2.706 t. (IV 1937 obie ostatnie pozycje razem: 4.062 t.)

Statki *Żeglugi Polskiej S. A.* przewiozły ogółem 69.739 t. (IV 1937: 65.133 t.), w tym eksportu 43.766 t. (IV 1937: 38.084 t.), importu 22.373 t. (IV 1937: 23.007 t.), tranzytu morskiego 894 t. i między portami zagranicy 2.706 t. (IV 1937: tranzytu i międzyportowych ładunków razem: 4.062 t.)

Linie Żeglugi Polskiej przewiozły 31.960 t. (IV 1937: 32.291 t.), w tym ładunków eksportowych 17.581 t. (IV 1937: 18.671 t.), importowych 13.164 t. (IV 1937: 11.633 t.), tranzytu morskiego 894 t. (917 t.), między portami zagranicy przewiezionych ładunków: 321 t. (1.070 t.) Minimalne więc zmniejszenie przewozów na liniach Żeglugi Polskiej jest skutkiem zmniejszenia przewozów eksportowych i między portami zagranicy, podczas gdy importowe przewozy na jej liniach równocześnie wzrosły.

Trampy Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły 37.779 t. towarów, wobec 32.862 t. przewiezionych w kwietniu ub. roku. Eksportowych ładunków było 26.185 t. (IV 1937: 19.413 t.), importowych 9.209 t. (IV 1937: 11.374 t.), między portami zagranicy przewiezionych: 2.385 t. (IV 1937: 2.075 t.) Saldo dodatnie tych przewozów względem zeszłorocznych stanowi algebraiczną sumę znacznego zwiększenia przewozów eksportowych, — był to wyłącznie węgiel, — ze znacznie mniejszym zmniejszeniem przewozów importowych. Na te ostatnie prze-

wozy złożył się przywóz: tomasyny — 2.400 t., złomu — 2.655, rudy — 2.827, trawy morskiej — 728, cytryn — 336, korku — 251 i drobnicy — 2 t. Między portami zagranicy, jak w ubiegłym roku, przewieziono jeden transport koksu.

Statki Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego przewiozły ogółem 9.291 ton towarów i 24 konie wobec 9.904 t. towarów i 90 koni w kwietniu ub. roku. Wywozowych towarów było 6.056 ton (6.073 t.), importowych 3.235 t. (3.831 t.) Obie linie do portów angielskich: Londynu i Hull przewiozły razem 9.069 t. towarów i wszystkie konie (9.750 t.), w tym w eksporcie 6.013 t. (6.039 t.), w imporcie 3.056 t. (3.711 t.)

Wywóz do Londynu objął 2.706 t. i 10 koni, w tym z Gdyni 2.488 t. i wszystkie konie, z Gdańska 218 t. Wywóz do Hull objął 3.307 t. i 14 koni, w tym z Gdyni 1.498 t. i wszystkie konie, z Gdańska 1.809 t. Przywóz z Londynu objął 1.177 ton, przywóz z Hull 1.879 t.

Linia Gdynia—Havre, z zawijaniem również do Londynu, służąca głównie przewozowi emigrantów, przewiozła również 222 t. towarów między Gdynią a Havre (IV 1937: 154 t.), w tym eksportowych 43 t. (34 t.), importowych 179 t. (120 t.)

Gdynia—Ameryka Linie Żeglugowe, Tow. Akcyjne przewiozło 1.839 pasażerów i 16.701 t. towarów, w tym pod polską banderą wszystkich pasażerów i 5.399 t. towarów (IV 1937: 1.612 pasażerów i 5.361 t. towarów). Z tej ilości przypadło na eksport 9.950 t., w tym na własnych statkach 2.298 t. (IV 1937: 3.141 t.) oraz na wyjściu pasażerów 1.336 (1.210), na import 6.751 t. w tym na własnych statkach 3.101 t. oraz na wejściu pasażerów 488 i 33 pasażerów przewiezionych między portami zagranicy (IV 1937: 2.220 t. towarów i 402 pasażerów). Ilość pasażerów zwiększyła się więc w obu kierunkach, ilość towarów na statkach własnych dokładnie niemal się odwróciła względem kwietnia ub. roku: tyle przywieziono w tym kwietniu co wywieziono w zeszłorocznym i tyle wywieziono obecnie co przywieziono w tamtym kwietniu. Przy różnicy liczb dla przewozu i wywozu o przeszło 30 procent takie odwrócenie wzajemne i równe przedstawia się bardzo ciekawie.

Na linii północno-amerykańskiej przewieziono 855 pasażerów i 2.801 t. towarów przy jednym odejściu statku w każdą stronę (IV 1937: 692 pas. i 2.700 t. tow.), w tym na wyjściu było 600 pasażerów i 681 t. towarów (411 pas., 1.684 t. tow.), na wejściu było 220 pasażerów i 2.120 t. towarów (IV 1937: 281 pas. i 1.016 towarów). Wzrost importu, jak widać przypadł wyłącznie linii północno-amerykańskiej.

Na linii meksykańskiej, podtrzymywanej wyłącznie statkami zafrachtowanymi było aż 2 odejścia i jeden przyjazd. Na wyjściu było 2.623 t. ładunku, na przyjściu 3.630 t. Linia ta przewozi między innymi w imporcie wartościowy ładunek: bawełnę.

Na linii południowo-amerykańskiej było przewiezionych 1.004 pasażerów i 1.778 t. towarów na statkach własnych (IV 1937: 920 pas. i 2.661 t. towar.) oraz 3.029 t. towarów na statku zafrachtowanym. Na wyjściu było 736 pas., 839 t. towarów, na własnych statkach i 3.029 t. na statku zafrachtowanym (799 pas. i 1.457 t. towarów). Na wejściu było 268 pas. i 939 t. towarów (121 pas. i 1.204 t. towarów).

Na linii palestyńskiej ogółem przewieziono: 903 pasażerów i 820 t. towarów, w tym na wyjściu z Konstancy 551 pas. i 778 t. towarów, na wyjściu z portów Palestyny 352 pas. i 42 t. towarów.

Należy zaznaczyć, że wszystkie powyższe liczby towarzystwa G. A. L. Ż. ułożone są na podstawie danych prowizorycznych i nie są ostateczne.

Polsko - Skandynawskie Tow. Transportowe (Polskarob) przewiozło tym razem 33.230.5 t. węgla, liczbę znacznie mniejszą niż w kwietniu ub. roku (42.640 t.), lecz wyższą niż w roku 1936 (30.224 t.) Dokowanie i dalsze porty wyładunkowe — to są główne przyczyny miesięcznych wahań tych przewozów węglowych. Tym razem jeden ze statków obrócił w miesiącu tylko dwa razy, zamiast zwykłych 3—4, ogólna ilość podróży spadła do 12.

Cały węgiel przewieziony w sprawozdawczym miesiącu był wyłącznie eksportowy, przez Gdynię. Wywieziono do Szwecji 18.268,5 t., do Norwegii 11.762 t., do Holandii 3.200 t. Zawieziono węgiel do portów: Göteborg (3 razy), Helsingborg, Sundsvall, Slemmestad, Munkedal, Gefle, Drammen, Stavanger, Oslo, Rotterdam.

Nadmienić należy, że spuszczono już w Anglii na wodę parowiec „Robur VIII, który ładować będzie ok. 5000 t. węgla, zwiększając znacznie przewozy własne „Polskarobu".

PRACA URZĄDZEŃ PRZEŁADUNKOWYCH PORTU GDYŃSKIEGO W KWIETNIU BR.

W miesiącu kwietniu urządzenia przeładunkowe Urzędu Morskiego w Gdyni przepracowały 13.686 godzin z zużyciem prądu 117.330 KWh i przeładowały 245.597 ton towarów masowych i drobnicowych.

Procentowe wykorzystanie urządzeń przeładunkowych wynosi za miesiąc sprawozdawczy

w bieżącym roku	102%
w ubiegłym roku	136%
spadek zatem wynosi	34%

PRZYJMOWANIE ZAPISÓW DO LICEUM HANDLOWEGO W GDYNI.

2-klasowe Koedukacyjne Liceum Handlowe z III klasą dla specjalizacji w handlu morskim Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (ul. Morska 79, tel. 16-40) przyjmuje zapisy do klasy I kandydatów, którzy:

1) przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub świadectwo uznane za równorzędne,
2) kończą w br. co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,
3) posiadają odpowiedni stan zdrowia,
4) złożą egzamin wstępny (absolwenci gimnazjów ogólnokształcących — z języka polskiego i języka obcego nowożytnego, którego uczyli się w gimnazjum).

Podania o przyjęcie winny być kierowane do dnia 26 czerwca rb.

Świadectwo ukończenia 2-klasowego Liceum daje pełne prawa cywilne, wojskowe i do studiów wyższych.

Do klasy III dla specjalizacji w handlu morskim są przyjmowani w rb. absolwenci dwuletnich liceów handlowych w Polsce bez egzaminów.

Dla zamiejscowych Liceum posiada internat.

Sekretariat Liceum wysyła bezpłatnie formularze podaniowe i prospekty, w których są zawarte wszelkie szczegółowe informacje.

WIADOMOŚCI Z OKRĘGU IZBY

ZAGADNIENIA HANDLU ZAGRANICZNEGO PRZEDMIOTEM DWUDNIOWYCH OBRAD ZWIĄZKU TOW. KUPIECKICH NA POMORZU.

W dniu 26 maja 1938 r. odbyło się w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni Walne Zebranie Sekcji Eksporterów i Importerów przy Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, poświęcone zagadnieniom handlu hurtowego w porcie gdyńskim. W zebraniu brało udział 15 firm eksportowych oraz 4 firmy importowe, poza tym przedstawiciele kupiectwa chrześcijańskiego Polski Zachodniej.

Uchwalono powołać do życia specjalne komórki organizacyjne przy poszczególnych zrzeszeniach wojewódzkich oraz wystąpić z wnioskiem o powołaniu komórki nadrzędnej przy Naczelnej Radzie Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w Warszawie. Zadaniem tej organizacji byłoby trzymanie ręki na pulsie zagadnień polityki handlu zagranicznego i odpowiednia obsługa informacyjna w pierwszym rzędzie drobnych eksporterów i importerów, którzy w tej mierze napotykają na nieprzezwyciężone trudności.

Na zakończenie zebrania, jako rocznego, sprawozdawczego, wybrano nowy zarząd sekcji w osobach: przewodniczący — Inż. Rotstat Ludwik, I wice-przewodniczący — wiceprezes Izby — p. Bronisław Kentzer, II wice-przewodniczący — p. Dyr Grzywacz Józef, sekretarz — p. Jan Dereziński, skarbnik — p. Dyr Piątkowski Karol, zast. skarbnika — p. Dyr Häusler, ławnicy — pp. Toczyski i Sikorski.

W dniu następnym, 27 maja odbyły się w Grudziądzu obrady Zarządu Gł. Zw. Tow. Kupieckich na Pomorzu, poświęcone aktualnym zagadnieniom kupiectwa pomorskiego, głównie jednak zagadnieniom handlu zagranicznego. Pierwsza część obrad obejmowała sprawy wewnętrzno-organizacyjne. M. in. wysłuchano krótkiego sprawozdania z odbytych wizytacyj towarzystw związkowych w Nowem n. W., Brodnicy, Wąbrzeźnie, Chełmży, Jabłonowie, Nowym Mieście, Grudziądzu i Gdyni; delegat Towarzystwa Kupców Samodzielnych w Nowem n. W. p. prezes Jażdżewski, przedstawił program otwarcia I. Targów Meblowych, w związku z czym ustalono również program Okręgowego Zjazdu Kupieckiego w Nowem w dniu 26 czerwca 1938 r. Zjazd poświęcony zostanie potrzebom handlu regionu świeckiego. Z kolei referent Związku p. mgr Michalik wygłosił referat na temat „Cele i zadania Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej w Warszawie oraz plan organizacji kursów zawodowych w Towarzystwach Związkowych". Koreferat wygłosił Dyrektor Gimnazjum Kupieckiego w Bydgoszczy p. mgr Witek. W dyskusji na ten ważny temat uznano konieczność podjęcia w sezonie jesienno-zimowym szerokiej akcji dokształceniowej i należytego zaopiekowania się sprawą szkolnictwa zawodowego ze strony kupiectwa. Zagadnienie młodzieży w handlu stanowi problem wielkiej wagi. Postanowiono w związku z tym udzielać młodzieży, wstępującej do handlu po ukończeniu Gimnazjum Kupieckiego, wyróżnienia zarówno w płacy, jak i w czasokresie nauki. Poza tym uznano za konieczne wprowadzenie egzaminów po ukończonej praktyce i wydawanie dyplomów, jako nieodzowny czynnik w podniesieniu zawodu kupieckiego.

Z komunikatów załatwiono szczególnie ważne zagadnienie godzin otwarcia sklepów mieszanych i branżowych; odpowiednio przepracowaną opinię w tej sprawie przekaże Związek odnośnym władzom. Sprawę zjazdu handlarzy rynkowych w Toruniu referował p. prezes Melerski. Dyskusja wykazała żywą troskę o odpowiednie ułożenie współpracy z nimi.

Druga część obrad odbyła się popołudniu w obecności pp. Naczelnika Barciszewskiego, reprezentanta Wojewody Pomorskiego Min. Raczkiewicza, delegacji Wielkopolskiego Zw. Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich z p. prezesem Franciszkiem Woźniakiem i p. Dyrektorem mgr. Kluczyńskim na czele, p. o. Dyrektora Izby Przemysł.-Handlowej w Gdyni mgr. Kawczyńskiego i in. W gronie kompletu Zarządu Głównego reprezentowani byli przedstawiciele Inowrocławia pp. wiceprezes Szkopek i radca Knast oraz Włocławka pp. prezes Oźminkowski i sekretarz Falenczyński.

Na wstępie tej części obrad omówiono sprawy uregulowania przynależności do Zw. Towarzystw Kupieckich na Pomorzu towarzystw kupieckich, przydzielonych do Pomorza z woj. poznańskiego i warszawskiego. W dalszym ciągu zebrania p. o. dyrektora Izby Przem.-Handlowej p. mgr Kawczyński wygłosił referat na temat: „Towarowy handel hurtowy w porcie gdyńskim". Prelegent przedstawił w swym referacie szczegółowo strukturę tego handlu, jak i jego układ branżowy oraz dziedziny, wymagające dalszej rozbudowy. Łączyło się z tym referatem sprawozdanie inż. Rotstata z Walnego Zebrania Sekcji Eksporterów i Importerów, odbytego dnia poprzedniego w Gdyni, które wykazało konieczność większego zainteresowania zaplecza pomorskiego i wielkopolskiego zagadnieniami handlu zagranicznego w Gdyni i stanowiło pewien program, odzwierciadlający dążenia w tej dziedzinie ze strony kupiectwa. Przedstawiciele Wielkopolski stwierdzili przez usta Prezesa Franciszka Woźniaka gotowość do poparcia pionierskiej akcji kupiectwa pomorskiego w dziedzinie handlu zagranicznego. W dyskusji, jaka rozwinęła się nad powyższym zabierali głos: pp. Dyr Mucha (Gdynia), Piątkowski (Grudziądz), Dyr Grzywacz (Gdynia), Prezes Oźminkowski (Włocławek), Prezes Maciejewski (Tczew), Red. Gustowski (Poznań), Dyr Radojewski (Grudziądz), Prezes Melerski (Toruń) i inni.

Następnie p. Prezes Marchlewski prosił p. Naczelnika Barciszewskiego o zakomunikowanie P. Wojewodzie Pomorskiemu, jako opiekunowi Polonii Zagranicznej, że kupiectwo pomorskie pokryło całkowicie subskrypcję pakietu akcji Polskiej Centrali Handlowej w Lens we Francji.

UKONSTYTUOWANIE WŁADZ GIEŁDY ZBOŻOWO - TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY.

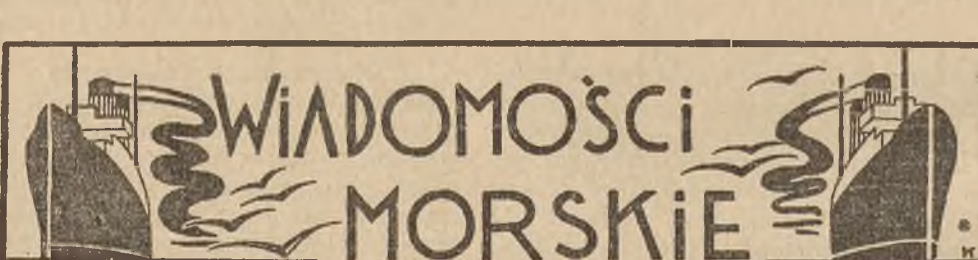
Dnia 6 maja br. odbyło się posiedzenie Rady Giełdowej z udziałem nowozatwierdzonych przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu członków i ich zastępców, a wybranych w wyborach uzupełniających dnia 26 marca 1938 r.

Rada Giełdowa po załatwieniu spraw bieżących, a to przyjęciu nowych członków i uczestników, dopuszczeniu ich pełnomocników oraz skreśleniu członków i uczestników, przekazaniu prawa przyjmowania uczestników Prezydium Rady oraz powołania stałej Komisji Kwalifikacyjnej dla oceny wniosków na uczestników, dokonała wyboru Prezydium Giełdy.

Na Prezesa wybrano jednomyślnie ponownie p. Edmunda Baiera, z kurii przemysłowej, na Wiceprezesów wybrano jednomyślnie ponownie pp. Stefana Radzimińskiego z kurii rolniczej i Stanisława Stolpego z kurii handlowej.

Rada Giełdowa wybrała Komisję Dyscyplinarną, do której w charakterze członków weszli pp. Władysław Kuta, Jan Nowicki, Leon Duszyński, Jan Głowiński i Gustaw Wodziński. Ponadto Rada Giełdowa wybrała w podwójnej liczbie kandydatów na członków Komisji Odwoławczej do zatwierdzenia przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu.

W tym samym dniu odbyło się konstytucyjne zebranie członków Komisji Rozjemczej i Komisji Rewizyjnej. W Komisji Rozjemczej wybrano jednomyślnie na Prezesa p. Stanisława Stolpego, na Wiceprezesów pp. Władysława Kutę i Włodzimierza Junka. W Komisji Rewizyjnej wybrano na Przewodniczącego p. Zygmunta Krawczaka, na zastępcę przewodniczącego p. Albina Wolnikowskiego, a na sekretarza Komisji p. Bernarda Schwarza.

OKRĘTOWY KREDYT ZASTAWOWY W NIEMCZECH.

Rozwój niemieckiej żeglugi, a zwłaszcza żeglugi śródlądowej, zawdzięcza swoje powodzenie w dużej mierze od sprawnie zorganizowanego specjalnego kredytu zastawowego dla przedsiębiorstw armatorskich. Na terenie Rzeszy pracuje kilka banków kredytowych tej kategorii, przynależnych do fachowej grupy banków hipotecznych. Praca tych banków opiera się więc ściśle na analogicznych ustawach hipotecznych, dotyczących nieruchomości na lądzie. W danym wypadku, każdy okręt posiada swoją księgę hipoteczną, która służy jako rejestr do wciągania operacyj finansowych oraz notowania praw zastawniczych.

Techniczna strona kredytu okrętowego jest analogiczna do hipotecznego kredytu towarzystw kredytowych. Okrętowe banki hipoteczne na podstawie zezwolenia wypuszczają listy zastawne oprocentowane od 2 do 6% rocznie, swoje zaś uprawnienie hipotekują na okrętach, pobierając procent od armatora. Kredyt wypłacany jest armatorowi w listach zastawnych, zbywalnych na giełdzie. Dla zorientowania się w działalności tych banków, omó-

wimy po krótce sprawozdanie jednego z większych okrętowych banków hipotecznych. — „Deutsche Schiffspfandbriefbank A. G.“ w Berlinie, posiadającego kapitał zakładowy w wysokości 1 miliona marek.

Bank ten posiadał na ultimo roku ubiegłego rozdzielonych 682 pożyczek, w tym 50,1% przypadało na żeglugę śródlądową, 11,6% na żeglugę morską i 38,3% dla drobnych przedsiębiorstw armatorskich. Jako gwarancja tych pożyczek służyły bankowi prawa zastawnicze na 390 statkach, w tym 81,5% statków żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, oraz 18,5% statków morskich. Ogólny stan udzielonych przez bank pożyczek per ultimo 1937 wynosił 4,6 mil. RM w złocie, na co bank posiada praw zastawniczych zapisanych w okręt. księgach hipotecznych na sumę 5,4 mil. RM w złocie. W ten sposób ogólna suma pożyczek stanowi ca 85.2% wartości szacunkowej statków, faktyczna ich wartość jest jednakowoż z całą pewnością wyższa. Polityka kredytowa omawianego banku i jak można wnioskować, w ogóle banków okrętowych w Niemczech, skierowana jest głównie w stronę finansowania żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, mając na względzie inwestycyjne remonty oraz modernizację maszyn. Najlepszym dowodem tego poglądu jest podział kredytów. Mianowicie 70.4% pożyczek stanowią sumy do 10 tys. złotych marek, 11,8% sumy po 10 do 20 tys. marek zł., 5,9% sumy po 20 do 30 tys. i 2.9% sumy po 30 do 40 tys. marek w złocie tak, że drobne i średnie pożyczki stanowią 91% całego kredytu.

Listy zastawne wypuszczone są na rynek w kilku emisjach, przy czym przeważa oprocentowanie 4½% oraz 2%. Według bilansu i rachunku strat i zysków, bank zapłacił procentów od listów zastawnych w stosunku 3% rocznie, pobrał zaś od armatorów procentu hipotecznego w stosunku 5% rocznie. Jest to więc stopa procentowa jak na niemieckie stosunki wysoka, jednakowoż nie obciąża ona zbytnio armatorów, zwłaszcza żeglugi śródlądowej, ze względu na dostateczną rentowność tych przedsiębiorstw, gdyż — jak podaje m. in. sprawozdanie — więcej jak 25% transportów towarowych przechodzi w Rzeszy przez wodne drogi śródlądowe.

Zastosowanie analogicznej akcji kredytowania w Polsce natrafiałoby niewątpliwie na szereg trudności. Pierwszą z nich stanowi różnolitość kodeksów cywilnych wraz z prawem hipotecznym, co utrudnia prawną podstawę działania podobnego banku na obszarze całego państwa. Następnie finansowy rynek w Polsce przyzwyczajony jest do stosunkowo wysokiego oprocentowania, skutkiem czego kredyt okrętowy musiałby również korzystać z wyższej stopy procentowej. Niemniej wydaje się pewne, że działalność hipotecznych banków okrętowych w Polsce miałaby wielka rolę do spełnienia zarówno w żegludze śródladowej, jak i morskiej przybrzeżnej, a racjonalna organizacja umożliwiłaby pracę z zyskiem. — W tych warunkach wydaje się wskazane obszerniejsze przewentylowanie tego problemu.

K.

OPINIA NORWESKICH KÓŁ ŻEGLUGOWYCH O SYTUACJI ŻEGLUGI NORWESKIEJ.

W norweskich kołach żeglugowych oceniana jest sytuacja żeglugi nieregularnej bardzo pesymistycznie.

Jak wynika z opinii wspomnianych kół, do niedawna jeszcze tylko 10% żeglugi norweskiej było zatrudnione na liniach regularnych. pozostała zaś większość była zatrudniona jako trampy, przy czym panowało powszechne przekonanie o niezbędności istnienia żeglugi trampowej, jakby „artykułu pierwszej potrzeby“. Obecna sytuacja wymaga jednak od żeglugi norweskiej zerwania z dotychczasową praktyką, i przestawienia swej pracy na żeglugę regularną i specjalną.

Aby zachować swój stan posiadania, żegluga norweska musi zrezygnować ze swej dotychczasowej samodzielności, i firmy armatorskie muszą nawiązać ściślejsze kontakty z armatorami wielkich narodów morskich, których znaczne obroty gospodarcze mogłyby zapewnić żegludze norweskiej stałą współpracę.

Szczególniej podkreśla opinia norweska, że dotychczasowy czynny udział cystern w żegludze, dający Norwegii duże dochody, nie będzie trwał długo, i może się skończyć z chwilą, gdy światowe towarzystwa naftowe zaopatrzą się we flotyllę bardziej nowoczesnych statków-cystern, aniżeli dotychczasowe norweskie. Aczkolwiek koła żeglugowe wierzą, że znajdą się drogi wyjścia z trudnej sytuacji armatorów, to jednak nie mogą pominąć milczeniem likwidacji wielu starych firm armatorskich, jako rezultatu zbytniej ingerencji państwa, uciążliwej polityki socjalnej, dającej wprawdzie państwu wzmożone środki, ale obciążającej przedsiębiorców, wreszcie wysokich kosztów robocizny w kraju i za granicą. Wszystko to, jak twierdzą, niszczy inicjatywę armatorów, i zmusza ich do walczenia z drobiazgami dnia codziennego, zamiast zajmowaniem projektami o rozwoju żeglugi.

WSKAŹNIK FRACHTÓW MORSKICH.

Publikowany przez Chamber of Shipping of The United Kingdom wskaźnik frachtów obliczany według metody Isserlis przy podstawie 1935 r. = 100 wykazuje dla kwietnia rb. dalszy acz nieznaczny spadek i wynosi 126,5 przy 127,5 w marcu rb.

Ewolucja wskaźnika w ostatnich latach i miesiącach rb. przedstawia się następująco:

		1929=100	1935=100
	1929	100.0	133.5
	1935	74,9	100,0
	1936	84.3	112,6
	1937	131.5	175.6
Styczeń	1938	103,5	138,2
Luty	1938	97.0	129,5
Marzec	1938	95,5	127,5
Kwiecień	1938	95,0	126,5

Dla poszczególnych towarów wskaźnik frachtów w kwietniu wykazuje silną zniżkę na przewozach rudy, przy nieznacznych zwyżkach dla innych towarów.

		kwiecień 1938	+ lub — w stosunku do marca 1938	+ lub — w stosunku do kwietnia 1938
1a.	Węgiel (statki poniżej 3000 TRB)	92,4	+ 1,4	— 32,7
1b.	Węgiel (statki powyżej 3000 TRB)	119,4	+ 0,3	— 13,9
2.	Zboże	140,6	0,0	— 27,4
3.	Drzewo	114,9	0,0	— 18,6
4.	Ruda	116,9	— 8,2	— 42,1
5.	Nawóz sztuczny	94,9	+ 2,8	— 33,9
6.	Cukier	121,5	+ 1,5	— 40,2
7.	żelastwo	141,9	+ 2,5	— 45,3
		126,9	— 0,5	— 28,2

Stosunkowo słaba tendencja zniżkowa wskaźnika w ostatnich miesiącach daje nadzieję, że sytuacja przewozów morskich zaczyna się poprawiać. Zdają się wskazywać na to możliwości, jakie otwierają się dla żeglugi trampowej w dziedzinie aprowizacji Europy, której urodzaje tegoroczne są pod znakiem zapytania z powodu złych warunków atmosferycznych. Nie można jednak pominąć faktu, że kluczowy rynek trampowy La Plata dzięki nikłym zbiorom argentyńskim uległ poważnej depresji. Tym niemniej Europa będzie potrzebowała dużej ilości surowców, co niewątpliwie przyczyni się do ożywienia rynku frachtowego dla trampów: z drugiej strony dzięki zwiększonemu popytowi na surowce, zwiększy się siła nabywcza ich producentów i popyt na artykuły przemysłowe, których przewóz przyczyni się do podniesienia pracy żeglugi liniowej.

WZROST DUŃSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ W I KWARTALE 1938 ROKU.

W ciągu I kwartału 1938 r. duńska flota handlowa powiększyła się o 6 statków pojemności 17,2 tys. B. R. T. — Ogólny stan floty duńskiej wynosił na 1 kwietnia rb. 2.066 statków pojemności 1,2 miliona B. R. T.

PIERWSZY STATEK GAZOWY.

Hamburskie „Hafen - Dampfschiffahrtsgesellschaft" uruchamia w tych dniach nowy statek-trajekt do przewozu 420 pasażerów w obrębie portu. Charakterystyczną cechą tego nowozbudowanego statku jest to, że ma napęd gazowy i że posiada na pokładzie własną fabrykę gazu.

ROZBUDOWA PORTU SZCZECIŃSKIEGO.

Port dla towarów masowych ma otrzymać nowy basen długości 350 m, dwie wywrotnice i dwa dźwigi mostowe. Koszt tych inwestycyj ma wynosić 4 mil. RM. Poza tym w strefie wolnocłowej ma być zbudowany jeden duży dźwig i 6 mniejszych.

ROZBUDOWA PORTU W TRELLEBORGU.

Szwedzki port w Trelleborg, szczególnie dobrze nam znany z powodu trajektu kursującego między Trelleborgiem a Sośnicą na Rugii, zostanie niedługo rozbudowany w ten sposób, że otrzyma nowe nabrzeże dla statków zaoceanicznych o zanurzeniu 27 stóp. Nabrzeże ma być wykończone i oddane do użytku już na wiosnę 1939 r.

ŻELASTWO, ZŁOM I ZŁAMKI.

Gospodarcze Archiwum Morskie w Gdyni opierając się na niedawno wydanym nakładem Związku Polskich Hut Żelaznych słowniku technicznym p. t. „Hutnictwo Żelazne" zwraca uwagę na niewłaściwe stosowanie miana *„złom"* przez gdyńskie sfery gospodarcze. Mianowicie według słownika mianem *„złom"* określa się *powierzchnię przełomu* metalu, natomiast tak interesujący Gdynię artykuł określa się mianem: *„żelastwo"* (niem. Schrotteisen, ang. Scrap iron). Jest to nawrót do miana polskiego, które podaje również „Słownik Języka Polskiego" J. Karłowicza i A. Kryńskiego. Również pięknym nawiązaniem do tradycji jest wprowadzenie przez twórców słownika technicznego dawnej zapomnianej nazwy *„złamki"* na określenie druzgu surówkowego czy żeliwnego. Dzięki jasnym dla każdego, nie nasuwającym wątpliwości określeniom, jakie daje słownik, przyczyni się on niewątpliwie do spopularyzowania ścisłych nazw technicznych i tym samym do usunięcia tak wielu niedokładności w polskiej terminologii technicznej.

Wiadomości celne, eksportowe i importowe

PODZIAŁ KONTYNGENTÓW PRZYWOZOWYCH.

Dnia 17 maja odbyło się posiedzenie Regionalnego Komitetu Przywozowego przy naszej Izbie.

Podzielone zostały kontyngenty przywozowe na artykuły następujące: banany i pomarańcze z Cypru i Jamajki, rodzynki z Cypru, kawę z kolonij angielskich, ziele angielskie z Jamajki, herbatę i cynamon z Cejlonu, goździki i inne z Brytyjskiej Afryki Zachodniej z Zanzibaru, jelita solone z Czechosłowacji i Belgii, jelita solone z Kanady i Finlandii, bieliznę i chustki oraz sieczkę, paciorki i biżuterię nieprawdziwą z Czechosłowacji, ziele angielskie, pieprz z kolonij angielskich, motocykle z Niemiec, części kołowców z Anglii, przędzę bawełnianą z Anglii, tkaniny bawełniane z Czechosłowacji.

ZAŁATWIANIE SPRAW W RADZIE HANDLU ZAGRANICZNEGO.

Poszczególne sprawy z dziedziny handlu zagranicznego załatwiają następujące organy Rady Handlu Zagranicznego:

Sprawy przywozu z zagranicy — Biuro Komitetu Przywozowego R. H. Z.. Krakowskie Przedmieście 47 (w godzinach 10—13).

Sprawy: standaryzacyjne, podziału kontyngentów wywozowych, ekspansji gospodarczej itd. — Biuro Komitetu Organizacji Wywozu R. H. Z., Wiejska 10 (w godzinach 10—13).

Sprawy: traktatowe, kontyngentowe, celne itd. — Biuro Komitetu Traktatowego R. H. Z., Wiejska 10 (w godz. 10—13).

Sprawy kredytowania i ubezpieczenia kredytów dla eksportu przemysłowego oraz transakcyj wiązanych — Biuro Komitetu Finansowo - Wywozowego — Sekcji Przemysłowej R. H. Z., Wiejska 10 (w godz. 10—13).

Sprawy kredytowania i ubezpieczenia kredytów dla eksportu rolniczego — Biuro Komitetu Finansowo - Wywozowego — Sekcji Rolnej R. H. Z., Kopernika 30 (w godz. 10—11).

Sprawy ogólne oraz sprawy Komitetu Dewizowo - Rozrachunkowego i Komitetu Morskiego R. H. Z. — załatwia Sekretariat Generalny R. H. Z., Wiejska 10 (w godzinach 10—13).

SANITARNE ZARZĄDZENIA ANGIELSKIE PRZY IMPORCIE KONI.

Angielskie Ministerstwo Rolnictwa i Rybołówstwa postanowiło wprowadzić nowe zarządzenia ochronne przeciwko zawleczeniu do Anglii zakaźnej niedokrwistości koni oraz encephalomyelitisu.

Zarządzenie, które wejdzie w życie z dn. 1 czerwca 1938 r. unieważnia wszystkie dotychczasowe rozporządzenia w tym względzie i wymaga aby konie, osły i muły, importowane do Wielkiej Brytanii z jakiegokolwiek kraju, oprócz Północnej Irlandii, Irlandii i wysp na Kanale La Manche, posiadały zaświadczenia, podpisane przez urzędowego lekarza weterynarii i stwierdzające, że dana sztuka została zbadana przez państwowego weterynarza bezpośrednio przed odstawieniem do portu załadowania na statek do Wielkiej Brytanii i nie wykazała żadnych symptomów wymienionych chorób.

Następnie świadectwo ma stwierdzać, że zwierzęta były poddane przez lekarza weterynarii próbie malenizacji nie dawniej niż 10 dni przed załadowaniem na statek i nie wykazały reakcji, oraz, że w ciągu 6 miesięcy bezpośrednio przed odstawieniem do portu wysyłki, dana sztuka nie znajdowała się w pomieszczeniu, w którym w przeszłości były wypadki zakaźnej niedokrwistości lub które znajdują się w promieniu 15 mil ang. od takich ośrodków zarazy, — a w ciągu 28 dni — w wypadkach encephalomylitisu.

DOSTAWY GRZYBÓW DO SZWAJCARII.

Spośród różnych gatunków świeżych grzybów największe zainteresowanie istnieje w Szwajcarii na t. zw. kurki (Eierschwämme) i w mniejszych ilościach na borowiki (Steinpilze). Ten ostatni gatunek sprowadzany jest w stanie konserwowanym wzgl. suszonym.

Ceny rynkowe za świeże grzyby (kurki) kształtują się od 60—90 Cts. za 1 kg w zależności od sortymentu, franco granica szwajc. towar nieoclony. Stawka celna wg poz. 40-b szwajc. tar. celn. wynosi Fr. 10 ,— za 100 kg brutto, plus 10 Cts. za przesyłkę tytułem opłaty statystycznej, plus 4% od opłaty celnej tytułem opłaty stemplowej.

Import podlega restrykcjom wwozowym i wymaga specjalnego zezwolenia.

Stawka celna na grzyby świeże. sprowadzane bez pozwolenia, wynosi Fr. szw. 35 — za 100 kg brutto.

Jako opakowanie wymagane są kosze plecione o zawartości netto od 2 — 3 kg.

Transport świeżych grzybów z Polski nie powinien trwać dłużej niż 3 dni. ze względu na możliwości zepsucia się towaru.

IMPORT MĄCZKI KOSTNEJ DO FINLANDII.

Finlandia jest stosunkowo poważnym importerem mąki kostnej (Knochenmehl), o czym świadczą poniższe cyfry importu:

1937 r.	1936 r.
17.332,9 ton	11.238.7 ton
16.981.594 Fmk.	11.147.492 Fmk.

Ceny cif mąki kostnej wynosiły plus minus 1 Fmk. za kg netto.

Wśród dostawców mąki kostnej największe ilości sprowadzono w r. 1936 z następujących krajów:

Z. S. R. R.	3.059 ton
Węgry	2.123 ton
Szwecja	1.539 ton
Holandia	1.112 ton
Bułgaria	986 ton

Zaznaczyć jednak należy, że podane powyżej ilości obejmują również import mąki rogowej, który zdaniem rzeczoznawców wynosi około 25%.

Import mąki kostnej jest wolny od cła. Korespondować należy najlepiej w języku niemieckim, oferty zaś składać cif port fiński (np. Helsinki, który posiada komunikację morską z Gdynią—Gdańskiem).

PRZEPISY O IMPORCIE NASION POLSKICH DO KANADY.

Ministerstwo Rolnictwa w Ottawie ustaliło następujące przepisy w sprawie importu nasion polskich do Kanady.

O ile firmy wysyłające nasiona z Polski przedłożą zastępcy dyrektora służby wytwórczości Assistant Director of Production Services Plant Products w Ottawie kopie certyfikatów zdrowotności nasion, wystawione przez urzędowo zatwierdzone instytucje oceny nasion w Polsce, stwierdzające, że nasiona wy-

syłane do Kanady odpowiadają co do jakości przynajmniej minimum standartu przepisanego w Kanadzie dla nasion okopowych i nasion warzyw i jarzyn ogrodniczych z oznaczeniem opakowania, względnie faktur odnośnych przesyłek numerem certyfikatu, — przesyłki takie po przybyciu do portu wejścia w Kanadzie będą dopuszczone do wolnego obrotu po podjęciu próbek bez badania lub złożenia kaucji.

Wszelkie przesyłki nasion zbożowych lub pastewnych winny być oznaczone, ze wskazaniem stopnia jakości nasienia i bieżącym numerem certyfikatu, stwierdzającego przeprowadzoną kontrolę próbek wydanego przez kanadyjski urząd oceny nasion, w przeciwnym bowiem razie przesyłki te po przybyciu do portu wejścia są poddane badaniu na podstawie podjętych próbek i mogą być dopuszczone do wolnego obrotu po uzyskaniu zdeklarowania ich jako odpowiadających celom nasiennym w myśl przepisów kanadyjskiej ustawy o obrocie nasion z roku 1937.

PRODUKCJA I IMPORT WĘGLA WE FRANCJI.

Produkcja węgla we Francji w marcu rb. wynosiła 4.378.992 t. przy przepracowanych średnio 24.1 dniach roboczych (3.770.812 w lutym rb. przy 20.8 dniach roboczych, 4.179.762 w marcu 1937 przy 23.8 dniach roboczych). Średnia produkcja dzienna we wszystkich kopalniach wynosiła w marcu 181.544 t. wobec 180.808 w lutym rb.

Wydobycie węgla we Francji w I kwartale rb. wynosiło 11.854.860 t. przy przepracowanych średnio 65,4 dniach pracy.

Zapasy na zwałach w I trymestrze 1938 wzrosły b. znacznie, osiągając cyfrę 330.500 t. wobec 154.800 (I trymestr 1937 r.) W okresie tym import wyniósł ogółem 6.193.000 t. węgla wobec 7.846.000 w I trym. 1937 r.

Pomimo, że wwóz węgla do Francji w I kwartale 1938 r. uległ zmniejszeniu, wartość jego wobec dalszej dewaluacji franka, wzrosła o 282 miliony fr. fr. i wynosiła 1.248 mil. fr. fr. wobec 966 mil. fr. fr. w I trym. 1937 roku. Konsumcja ogólna wynosiła 17.470.000 t. cyfra ta jest o 10,2% niższa od ilości węgla skonsumowanego w I kwart. 1937 roku.

Począwszy od 1 maja rb. aż do odwołania, kontyngenty zwykłe, poza kontyngentami dodatkowymi i uzupełniającymi dla węgla pochodzenia zagranicznego (wyłączając okręg Saary (będą obliczane w wysokości 80% w odniesieniu do ustalonej bazy 1936 roku (poprzednio 95%).

Z dniem 1 maja rb. zostają zmniejszone o 4% kontyngenty dodatkowe, przyznawane Izbom Handlowym Morskim.

Kontyngenty uzupełniające miesięczne rozdzielane przez Izby Handlowe począwszy od 1 V 1938 aż do odwołania są ustalone następująco:

5.000 t.	dla Izby Handlowej w	Paryżu
3.000 t.	„ „ „	„ Bordeaux
5.000 t.	„ „ „	„ Nantes
2.000 t.	„ „ „	„ Rouen

Kontyngenty uzupełniające przyznawane innym Izbom Handlowym są chwilowo zawieszone z dniem 1 V 1938.

Wobec nadejścia ciepłej pory roku zbyt węgla do opału domowego uległ znacznemu zmniejszeniu. — Zapotrzebowanie przemysłu w ogóle, a w szczególności przemysłu tekstylnego jest nadal średnie.

Uzyskana w marcu poważna nadwyżka węgla nie znajduje zbytu na rynku krajowym, co wpłynie na powiększenie stanu zapasów węgla na zwałach.

Zdaniem sfer przemysłowych kontyngenty ustalone na 80% przy obecnym tempie produkcji są w zupełności wystarczające dla realnych potrzeb przemysłu.

Ostatnie zarządzenia rządu, dotyczące zmniejszenia kontyngentów importowych, mają na celu roztoczenie większej opieki nad przemysłem węglowym.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH, ZANOTOWANE PRZEZ P. I. E. W OKRESIE OD 7 DO 17 MAJA 1938 R.

BELGIA. Z dniem 8 IV br. obowiązują podwyższone cła na surowce do wyrobu piwa, wody mineralnej i lemoniady, benzole i toluole, lekkie oleje mineralne, piwo i miód pitny.

EIRE. Zakaz przywozu cukru przedłużony został do 30 IV 1939.

FRANCJA. Dekretem z dnia 3 V br. zmieniono wysokość opłat dodatkowych, pobieranych obok cła przy przywozie różnych towarów do Francji. W dekrecie określono wysokość podatku globalnego obrotowego od importu (taxe unique globale) na 8,7% od wartości (dotychczas 8%) od towarów, zawierających żywicę, podatek ten wynosi obecnie 2,7% od wart., podatek od węgla — 3,6%, od konserw rybnych — 6,5%, od innych konserw z wyjątkiem konserw z mięsem wieprzowym — 3,9%. Poza tym zmienione zostały stawki podatku ubojowego pobieranego przy imporcie bydła.

HOLANDIA. Z dniem 1 maja rb. skontyngentowany został przywóz do Holandii rygli pionowych (espagnolette) do okien i drzwi. Warunki kontyngentowania są następujące: Okres bazowy: 1937; przydział autonomiczny: 100% wagi brutto; bieżący okres kontyngentowania: 1 V — 1 XII 38.

Z dniem 1 maja rb. przedłużono okres kontyngentowania przywozu następujących artykułów do Holandii:

Przędza sztuczn. jedwabiu — okres bazowy: 1933/34; przydział autonom.: 40% wagi net.; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 V 39.

Chusteczki — okres bazowy: 1930/31; przydział autonom.: 30% wartości; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 V 39.

Żarówki elektryczne — okres bazowy: 1936/37; przydział autonom.: 30% wart.; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 V 39.

Superfosfat — okres bazowy: 1 V 35 — 1 V 36: przydział autonom.: 60% wagi brutto; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 V 39.

Sznurki i przędza konopna — okres bazowy 1931/32/33: przydział autonom.: 40% wagi br.; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 V 39.

Zamki — okres bazowy: 1932/33: przydział autonom.: 25% wagi br.; bież. okres kontyngent.: 1 V 38 — 1 I 39.

Wyroby z kokosu — okres bazowy: 1 XII 34 — 1 VIII 35: przydział autonom.: 100% wagi br.: bież. okres kontyngent.: 16 IV 38 — 1 X 38.

Na uwagę zasługuje zmiana okresu bazowego dla kontyngentu żarówek — z 1930/31 na 1936/37.

KANADA. Departament Dochodów Narodowych w Ottawie wydał nowe, obowiązujące od dnia 11 IV br. przepisy celne dla importu do Kanady damskiej konfekcji, kapeluszy i modeli.

W myśl tych przepisów na wyroby wyżej podane, importowane do Kanady przez producentów konfekcji damskiej i kapeluszy dla celów reprodukcji i wytwórczości w Kanadzie, władze celne udzielają 90% zwrotu uiszczonego cła dowozowego pod warunkiem, że dana firma złoży pisemną deklarację do władz celnych, stwierdzającą, że dane konfekcje, kapelusze i modele damskie są wyłącznie przeznaczone dla celów reprodukcji w fabryce oraz, że dana firma kanadyjska zastosuje się do wszelkich przepisów, mających na celu stwierdzenie, że dane towary będą dla celów zidentyfikowania oznaczone przez właściwe władze celne i pocztowo - celne odpowiednimi pieczęciami i znakami importowymi.

KUBA. W dzienniku urzędowym kubańskim z dnia 11 IV br. ogłoszono wykaz krajów, które stosownie do bilansu swych obrotów handlowych z Kubą korzystają bądź to z taryfy celnej minimalnej, bądź też pośredniej (taryfa minimalna plus 25%), lub wreszcie generalnej. Do krajów najbardziej uprzywilejowanych pod względem celnym należą m. i. U. S. A., Kanada, Niemcy, Anglia, Francja, Polska, Norwegia, Szwecja i in., z taryfy pośredniej korzystają: Austria, Węgry, Irlandia i Włochy, cła maksymalne stosowane są na wyroby z Czechosłowacji, Grecji, Portugalii, Rumunii, Turcji, Jugosławii, Chin i Japonii. Powyższy podział państw obowiązuje na rok bieżący.

ŁOTWA. Z dniem 1 V br. obowiązują na Łotwie ostatnio wprowadzone zniżki celne. M. in. cło na przędzę bawełnianą ustalono bez różniczkowania na 2 Ls od kg. Nasiona marchwi, kapusty itp. zwolnione zostały od cła. Cło na olej kreozotowy nieczyszczony obniżono z 0,12 Ls na 0,02 od kg. Kwas mleczny podlega obecnie cłu 0,30 Ls zamiast 1,— od kg, kali carbonat — 0,05 Ls (0,30), eter etylowy — 1 Ls (3,—), środki dezynfekcyjne, przeznaczone do zwalczania zarazy pyska i racic — bez cła, sole niklu — 0,30 Ls, środki do impregnowania drzewa — 0,20 (dotychczas cło 2 Ls), związki antymonu, siarki i cynobru antymonowego — 0,20 (1,80), jelita sterylizowane — 10 Ls, inne wyroby z jelit — 1 Ls, pończochy i opaski lecznicze — 1,50 (30,—), szkło faliste i szkło z ozdobami — 2 Ls (4,50), motory o wewnętrznym spalaniu dla celów rolnictwa i rybołówstwa — bez cła za zezwoleniem Min. Rolnictwa. Aparaty i maszyny dla podgrzewania i chłodzenia, przeznaczone dla przemysłu mleczarskiego, maszyny liczące, księgujące kasy registrowe, maszyny biurowe i aparaty — 5 Ls od kg (10,—), miary dla płynów o wadze do 10 kg — 1,50 Ls od kg; inne — 0,20 Ls. Kolekcje muzealne — bez cła, nasiona traw — bez cła za zezwoleniem Min. Skarbu, farby patentowe dla malowania statków — bez cła pod pewnymi warunkami. Począwszy od 5 V br. obowiązują nowe listy towarów, zakazanych do importu na Łotwę. Należą do nich m. in.: środki do ogłuszania ryb, sztuczny szafran, amunicja, chwasty i in., następnie na liście figuruje 318 preparatów farmaceutycznych, jak: allonal, aspiryna, bromural, chlorosan, hexophan, prominal, myo — i neosalwarsan.

NIEMCY. Dnia 16 V br. wchodzą w życie zmiany w taryfie celnej niemieckiej. Zwolnione zostały od cła nasiona oleiste; przy poz. 76 dodano uwagę: drzewo, tarte wzdłuż (z wyjątkiem desek), jeśli jest przeznaczone do miejsca, oznaczonego przez dyrektora lasów państwowych (Reichsforstmeister), twarde — 0,40 M od 100 kg lub 3,20 M od metra kubicznego; miękkie — 0,40 M od 100 kg lub 2,40 od metra kubicznego. Poz. 80 otrzymuje następujące brzmienie: podkłady kolejowe, obrobione siekierą, tarte najwyżej po dwu stronach wzdłuż, nie heblowane, z twardego drzewa — 0,40 M od 100 kg lub 3,20 M od metra kub. (dotychczas 1 M od 100 kg lub 8 M od m. k.), tra kub. (dotychczas 1 M od 100 kg lub 8 M od mk. k.), z miękkiego drzewa — 0,40 M od 100 kg lub 2,40 od m. kub. (dotychczas 1 M od 100 kg lub 6 M od m. k.) Poza tym zmieniono cło na otręby, imbir i inne korzenie.

NORWEGIA. Import niektórych gatunków obuwia wymaga osobnego zezwolenia Min. Handlu. Przepis obowiązuje od 5 V br.

Począwszy od 10 V br. import cementu zależy od pisemnej zgody Min. Handlu.

WĘGRY. Z dniem 6 V br. obowiązują przepisy, regulujące import i tranzyt roślin i części roślinnych. Przesyłki tego rodzaju zaopatrzone być muszą w świadectwo zdrowotności i świadectwo pochodzenia, gdyż bez tych dokumentów władze celne nie dokonają odprawy celnej towarów.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI.

Cylindry szklane do lamp. Firma czeska interesuje się importem wymienionego artykułu. P/12833/63/TC.

Żelatyna. Firma hamburska poszukuje dostawców żelatyny celem reeksportu na rynki Wschodu. P/12901/59/TC.

Chlorek baru. Firma angielska poszukuje dostawców wym. artykułu. P/12969/47/TC.

Chemikalia. Poważna firma kanadyjska (Montreal) kupująca na własny rachunek interesuje się importem różnego rodzaju chemikalij. P/12838/47/TC.

Firma turecka poszukuje przedstawicielstw fabryk polskich w zakresie różnego rodzaju chemikaliów. P/12348/47/TC.

Firma węgierska interesuje się importem terpentyny i innych produktów chemicznej przeróbki drewna oraz wszelkiego rodzaju chemikalij przemysłowych. P/12161/61/TC.

Klej kostny w taflach. Firma czechosłowacka poszukuje dostawców wymienion. artykułu celem reeksportu na rynki zamorskie. P/12806/59/TC.

Chemikalia i artykuły farmaceutyczne. Firma jugosłowiańska interesuje się importem wymienionych artykułów. P/47/5/TC.

Wyroby perfumeryjne i kosmetyczne. Firma portugalska poszukuje przedstawicielstw poważnych fabryk tutejszych w zakresie wymienion. artykułów. P/12804/47/TC.

Wyroby szklane, fajansowe i porcelanowe. Poważna firma agenturowa marokańska (Casablanca), kupująca na własny rachunek interesuje się importem wymien. artykułów. P/11614/3R/TC.

Wyroby szklane. Firma angielska interesuje się importem spodeczków szklanych do masła. Wzór do obejrzenia w P. I. E. godz. 9—11. P/12390/63/TC.

Płytki fajansowe i tektura smołowcowa. Firma turecka poszukuje dostawców wymien. artykułów. P/11708/40/4M/TC.

Fajanse sanitarne. Firma marokańska poszukuje przedstawicielstw tut. fabryk w zakresie fajansów sanitarnych. R/12261/79/3R/TC.

Różne. Firma agenturowa arabska w Palestynie interesuje się nast. produktami polskiego pochodzenia: wyr. emaliowanymi, sprzętem kuchennym oraz wyr. włók. z wełny i bawełny. E/11701/64/H.

Agent udający się do Chin obejmie przedstawicielstwa polskich firm interesujących się tym rynkiem. E/11701/64/H.

Bliższe informacje w powyższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

SPRAWY PODATKOWE

ZAŚWIADCZANIE UPROSZCZONYCH KSIĄG HANDLOWYCH I KSIĘGOWANIE FAKTUR

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych wystąpił w dniu 3 I 1938 r. do Ministerstwa Skarbu o ustosunkowaniu się Ministerstwa do następujących kwestyj:

1. sprawy zaświadczania uproszczonych ksiąg handlowych z takim skutkiem, aby płatnicy mogli je używać aż do wyczerpania ich zawartości tj. przez kilka nawet lat obrotowych;

2. sprawy księgowania faktur.

Ministerstwo Skarbu, pismem z dnia 10 V 1938 r. udzieliło Związkowi Izb odpowiedzi, że:

1. sprawę zaświadczania ksiąg handlowych uproszczonych widzi już uregulowaną okólnikiem Ministerstwa z dnia 17 XII 1937 r., w którym Ministerstwo zwalnia płatników od obowiązku zaświadczania przed każdym rokiem obrotowym ksiąg uproszczonych (raz już należycie zaświadczonych) o ile w księgach tych będą dokonywane zapisy dotyczące następnego roku obrotowego;

2. w sprawie księgowania faktur, Ministerstwo nie zmienia stanowiska, podanego w liście do Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie z dnia 18 XI 1937 r. i podkreśla konieczność księgowania zakupu towarów z chwilą otrzymania faktury, a nie w miarę wypłat za nabyty towar, gdyż to uzasadniałoby uznanie ksiąg handlowych za wadliwe.

Ministerstwo stoi na stanowisku, że wszelkie dalsze zdarzenia po otrzymaniu faktury, jak: uzgodnienie (ustalenie różnic) co do ilości i jakości towaru, wyreklamowanie zachodzących różnic, a nawet niedojście transakcji do skutku — stanowią odrębne zdarzenia, które muszą być odpowiednio księgowane.

PRZETARGI

PRZETARGI NIEOGRANICZONE, ROZPISANE PRZEZ DYREKCJĘ P. K. P. W TORUNIU.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę:

Grupa I.

1) Krążki żelazne pod naśrubki wg P. N. G. 602 — kg 2600,

2) Naśrubki żelazne nieobtaczane wg K. T. P. 924 4—62, kg 24000,

3) Naśrubki żelazne obtaczane wg P. N. G. — 924, kg 1500,

4) Śruby żelazne różnych wymiarów wg K. T. P.255 A-4-41, A.4-42, A.4-40a, kg 54000,

5) Zatyczki żelazne czyszczone wg P. N. G. 472, setek 6100.

Dostawa w 3 partiach w terminie: 1) do 1 X 38 r., 2) do 1 XII 38 r., 3) do 1 II 39 r.

Grupa II.

1) Wyłączników żeliwnych samoczynnych olejowych nadmiarowych trójbiegunowych do 500 volt na prąd trójfazowy 220/380 v. sterowanych elektrycznie z odległości za pomocą przycisków i z nabudowanymi przyciskami na korpusie z 2 wyzwalaczami termiczno - elekromagnetycznymi i 1 wyzwalaczem zanikowym z regulacją prądu roboczego od 1—3 amp. z ryglowaniem uniemożliwiającym przyłączenie na istniejące zwarcie szt. 17.
2) Jak w pozycji 1. lecz z zakresu regulacji prądu roboczego od 3 do 6 amp. — szt. 6.
3) Jak wyżej. lecz z zakresu regulacji 6 do 8 amp. — szt. 1.
4) Wyłączników jak wyżej. lecz z zakresem regulacji 8—12 amp. — szt. 7.
5) Wyłącznik z regulacją 12 do 16 amp. szt. 1.
6) Wyłączników z regul. 16—22 amp. szt. 6.
7) Wyłączników z regul. 20—26 amp. szt. 3.
8) Wyłączników z regul. 60—80 amp. szt. 1.
9) Wyłączników z regul. 80—100 amp. szt. 1.

Powyższe wyłączniki nadmiarowe będą przeznaczone dla ochrony silników trójfazowych w Warsztatach Głównych I klasy w Bydgoszczy.

10) Liczniki jednofazowe prądu zmiennego 220 volt. 5 amp. z tablicą znamionową i tabliczką z napisem własność DOKP. Toruń Nr ...... szkic będzie dany zamówieniu. oraz numeracja od 2001 do 2200.
11) Tarcze sygnałowe ręczne przenośne wysokie do ustawienia poza torami sygnał 3 wg rys. S-1039 szt. 40.
12) Jak wyżej sygnał 11a wg rys. S-1040 szt. 15.
13) Jak wyżej sygnał 12 wg rys. S-1026 szt. 10.
14) Różne materiały do telefonów i telegrafów pozycji 30.
15) Różne materiały prądu silnego poz. 49.

Grupa III.

1) Styliska do podbijaków wg rys. A. 3—5 poz. 1, szt. 6000.
2) Styliska do rydli wg rys. A.3/5 poz. 3 szt. 1000.
3) Drągi piętaki wg rys. PN-KT. P-7796 szt. 2.
4) Blachy miedziane mosiężne i druty mosiężne twarde, druty miedziane miękkie o różnych grubościach i średnicach ok. kg 800.
5) Blachy z nowego srebra grubości 0.5 mm ilości pół metra.
6) Blachy z nowego srebra grubości 1 mm ilości pół metra.

Oferty należy składać dla grupy I do dnia 14 czerwca 1938 r.. dla grupy II — do dnia 3 czerwca, dla grupy III — do dnia 10 czerwca 1938 r. godziny 11 do skrzynki znajdującej się w holu gmachu Dyrekcji, lub też przez pocztę do W-łu Zasobów w Toruniu. Oferty przesłane pocztą po wyznaczonym terminie będą uznane za spóźnione. Otwarcie ofert nastąpi dla grup I — II i III w tymże dniu i tejże godzinie. Do ofert należy dołączyć pokwitowanie kasy na złożone wadium w wysokości 3% oferowanych materiałów. Oferty powinny być złożone zgodnie z postanowieniem Rozp. Rady Ministrów z dnia 29 I 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa Dz. U. R. P. Nr 13/37, poz. 92. Bliższych informacyj udziela. oraz wydaje i wysyła warunki dostawy Wydział Zasobów. pokój 436 w Toruniu.

Przemysł i handel rybny na Wybrzeżu

KRONIKA

ZAKOŃCZENIE FABRYKACJI FILETÓW.

Wobec zakończenia masowych połowów dorszy pod Bornholmem wytwarzanie filetów rybnych zostało wstrzymane.

Ostatnio skutkiem dużych dowozów ryb praca przy fabrykacji trwała na trzy zmiany przy zatrudnieniu kilkudziesięciu kobiet.

Z chwilą rozpoczęcia nowych połowów fabrykacja filetów zostanie podjęta na nowo. Próby okazały się udane i przypuszczać należy. iż w przyszłości wytwarzaniem zainteresują się firmy prywatne.

Korzyści bowiem z przerabiania ryb na filety są znaczne. Już samo oprawianie ryb, które było główną przyczyną niechęci u gospodyń i przeszkodą w szerszej konsumcji ryb odpada. gdyż filet po rozmrożeniu jest od razu gotowym kotletem do smażenia. Następnie. gdy normalnie odpadki przy oprawianiu ryb są niezużytkowane i niszczone. to przy przeróbce na filety: głowy. ości. skóra, wnętrzności, płotwy są zakupywane przez Fabrykę Mączki i z kolei przerabiane na mączkę rybną.

Dalej są poważne zyski przez zaoszczędzenie na kosztach mrożenia. przechowywania w chłodni i na wysyłce koleją.

Normalnie bowiem na 1 kg filetu zużytkować trzeba 3 — 4 kg dorszy nieczyszczonych. czyli jak z tego widać koszty na mrożeniu, składowaniu, transporcie kolejowym itp. obniżają się 3 do 4 razy.

Ostatnio przeprowadzane są próby nad uodpornieniem filetów przed ewentualnym psuciem sie. jakie może nastąpić skutkiem długiego przechowywania w komorach chłodniczych. oraz przed zbytnim wysychaniem. co powoduje utratę soków w mięsie rybim i czyni to mięso mniej smacznym.

Próby te jakkolwiek jeszcze nie są ukończone. to jednakże dotychczasowe wyniki ich są zadawalające i przypuszczać należy. że w następnym sezonie zastosowane będą rezultaty tych badań.

KONIECZNOŚĆ ROZBUDOWY FABRYKI LODU W PORCIE RYBACKIM W GDYNI.

Istniejąca na terenie Portu Rybackiego Fabryka Lodu dla potrzeb rybołówstwa okazuje się już niewystarczająca.

Rok ostatni wykazał tak znaczne zapotrzebowanie na lód, że obecna produkcja jest za małą. Wydajność fabryki niewystarczająca była na zaspokojenie potrzeb tych kilku lugrów, jakie są obecnie używane do połowów dalekomorskich.

Podczas, gdy jeden statek, wyruszając na połowy zabierał ze sobą od 40 do 50.000 kg lodu, to produkcja obecna wynosi zaledwie 15 tysięcy kg na dobę.

Jedynym ratunkiem było produkowanie lodu na skład, co jednakże nie rozwiązuje całkowicie kwestii, wobec szczupłości pomieszczenia. Skład obecny bowiem wystarczy do zamagazynowania około 220.000 kg lodu. Wobec dalszego rozwoju rybołówstwa dalekomorskiego kwestia rozbudowy fabryki jak i składu lodu należy do pilnych zagadnień w Porcie Rybackim.

Nieodpowiednim również i za małym okazał się obecny młynek do mielenia lodu. Jak wiadomo bowiem statki, wyjeżdżające na połowy dalekomorskie zabierają lód w postaci mielonej, który jako taki jest najdogodniejszy do konserwacji złowionych ryb.

Normalnie więc w obecnym stanie zmielenie i załadowanie odpowiedniej ilości lodu na statek trwa od 10—12 godzin, podczas gdy w portach zagranicznych statek załadowany bywa w ciągu 2 godzin.

Jasne więc jest, że stan taki odbija się niekorzystnie na statkach rybackich, gdyż załadowywanie lodu odbywa się z poważną stratą czasu.

ZAKOŃCZENIE POŁOWÓW DORSZY POD BORNHOLMEM.

Masowe połowy dorszy pod Bornholmem dobiegły końca. Kutry rybackie w te okolice już nie wyjeżdżają.

Należy zaznaczyć, iż w roku bieżącym wiosenne połowy dorszy dały na ogół nikłe wyniki. Oprócz tego, iż ryby występowały w tym roku w mniejszych ilościach, to główną przyczyną niewykorzystania sezonu było całkowite prawie wstrzymanie się firm handl. od zakupów i magazynowania ryb. Skutkiem tego nastąpiło zahamowanie wyjazdów kutrów na morze. Z pomocą rybakom przyszedł Morski Instytut Rybacki, który zainicjował nieznana u nas do tego czasu gałąź przemysłu: wyrabianie filetów z mięsa dorszy, wysyłał częściowo rybaków na połowy.

KONIEC POŁOWÓW PŁOCI

Znaczne połowy płoci, odbywające się w Zatoce Puckiej, zostały w ubiegłym tygodniu zakończone.

Połowy płoci uprawiane są przy pomocy sieci stawnych przeważnie przez rybaków z Chałup, którzy wyjeżdżają na połowy łódkami.

Ostatnio rybacy otrzymywali od handlarzy po 0.40—0,50 zł za 1 kg płoci.

NOWE PRZEPISY ANGIELSKIE W SPRAWIE POŁOWÓW ŚLEDZI I ICH CEN MINIMALNYCH.

Brytyjski Herrings-Board wydał zarządzenie o zakazie solenia śledzi przed 23 maja z połowów na Wybrzeżach Północnym i Zachodnim, przed 14 czerwca na wodach szetlandzkich, przed 21 czerwca na wodach Orkney i na Wybrzeżu Wschodnim na południe aż do Aberden włącznie.

Ceny minimalne na śledzie ustalono jak następuje: dla połowów między Brims Ness (na zachód od Scrabster) a Girde Ness łącznie z Szetland i Orkney — 15 szyl. w czasie od 1 maja do 11 czerwca: 17 szyl. 6 pensów w czasie od 12 czerwca do 30 czerwca i 20 szyl. w czasie od 1 lipca do 30 września. Dla połowów na Wybrzeżu Zachodnim przez cały sezon obowiązuje jedna cena 20 szyl.

Następnie Herrings-Board ogranicza liczbę pławnic do 8 sztuk dla każdego członka załogi dla statków pochodzących z Orkney, Szetland lub Wybrzeża Wschodniego. Każdy statek, któryby w okresie od 21 VI do 3 IX poławiał w niedzielę i przywiózł połowy do Aberden, straci prawo przywozu połowów na cały pozostały sezon.

POŁOWY NA OERESUNDZIE.

Na ostatnim zebraniu Związku Rybaków z okręgu Malmö skarżyli się rybacy na postępowanie niemieckich rybaków, poławiających sieciami ciągnionymi na wodach Oeresundu i domagali się interwencji szwedzkich władz rybackich. Dyrektor Państwowego Urzędu Rybackiego wyjaśnił, że zakaz połowów na międzynarodowych wodach Oeresundu obowiązuje tylko duńskich i szwedzkich rybaków, a nie innych, zawierając bowiem układ z Danią i Norwegią o połowach na Oeresundzie, zapomniano zaprosić inne państwa do wzięcia udziału w pertraktacjach. Dyrektor sądzi, że błąd ten możnaby naprawić w drodze ponownych pertraktacyj z Niemcami i Polską. Gdyby państwa te odmówiły uznania zakazu połowów na Oeresundzie, to wtedy możnaby zezwolić na połowy sieciami ciągnionymi Duńczykom i Szwedom.

500 MAREK NIEMIECKICH ZA JEDNĄ SZTUKĘ RYBY.

Na ostatniej aukcji w Esbjerg (Dania) wystawiono na przetarg jedną tylko sztukę ryby, był to mianowicie jesiotr wagi 150 kg. Uzyskał on cenę 500 marek niemieckich i zakupiony został przez niemiecką fabrykę konserw.

WYSTAWA WIELORYBNICZA W OSLO.

W dniu 12 maja rb. została otwarta w Oslo wielka wystawa, w ramach której będzie urządzona w czasie od 11 lipca do 14 sierpnia specjalna wystawa wielorybnicza. Wystawa ta posiadać będzie 7 działów, przy czym obok zagadnień geograficznych i zoologicznych, zostanie specjalnie uwypuklone znaczenie produkcji tranu.

ZAGADNIENIE PRODUKCJI I ZBYTU KAWY.

Światowe spożycie kawy wynosi 25 milionów worków kawy a 60 kg rocznie. Ilość ta jest od szeregu lat do tego stopnia ustabilizowana, że większe lub mniejsze odchylenia od tej cyfry nie mogą mieć żadnego wpływu na kształtowanie się koniunktury w poszczególnych okresach. Tymczasem produkcja kawy wynosi przeciętnie 32 miliony worków 60-kilowych, to znaczy, że przewyższa ona zdolność konsumcyjną rynku światowego o 28%. Z tej liczby jednak 32 milionów, na jedną tylko Brazylię przypada średnio 22 miliony worków. a na kraje pozostałe, produkujące gatunki wyższe, t. zw. kawy niebieskie, 10 milionów worków. Do krajów tych należy Wenezuela, Kolumbia, Meksyk, Costarica, Nicaragua i in. Wobec tego, że kawy niebrazylijskie, wyższego gatunku, są konsumowane całkowicie przez kraje, posiadające wysoki standard życiowy, przeto nadprodukcja kawy dotyczy wyłącznie Brazylii, która w celu ratowania bytu swoich plantacyj, musi imać się energicznych środków zaradczych. Metody ratunku jednak, stosowane przez Brazylię, wobec przeważającej mimo wszystko ilościowej produkcji tego kraju, ciążą na całym rynku kawowym, wprowadzając perturbacje stosunków w tej branży.

Jak wyżej zaznaczyliśmy, ciężar nadwyżki produkcji kawy, w ilości ca 30% całorocznej produkcji, musiała wziąć na siebie wyłącznie Brazylia. Początkowo rząd brazylijski skupował wspomniane nadwyżki, magazynując je celem ewentualnego uruchomienia w odpowiednim czasie.

W czasie od 1905 do 1924 roku, to jest w okresie interwencyj sporadycznych, rząd brazylijski wykupił od plantatorów 14,5 mil. worków kawy, przez co mógł skutecznie regulować podaż i cenę rynkową, tym bardziej, że w okresie tym produkcja kawy, aczkolwiek zawsze większa od spożycia, nie zdradzała tendencyj zwyżkowych.

Dopiero niebywały urodzaj kawy w 1927 roku, kiedy sama tylko Brazylia wyprodukowała 28,5 miliona worków kawy, t. j. 114% konsumcji światowej, skierował politykę interwencyjną Brazylii na tory stałej obrony produkcji kawy. W tym celu został utworzony specjalny urząd pod nazwą „Instituto de Cafe de Sao Paulo", którego zadaniem było regulowanie podaży kawy eksportowej, kredytowanie plantatorów, zawieranie porozumień międzynarodowych, oraz zakup nadwyżek produkcji.

Urodzaj z roku 1927 nie był wyjątkiem w cyklu produkcji kawy ostatnich lat. W roku 1930/31 sytuacja kawowa w Brazylii przedstawiała się katastrofalnie. Zapas na 30 czerwca 1930 roku wynosił 25,3 milion. worków, a więc światowe spożycie; urodzaj w sezonie 1930/31 wyniósł 16,5 miliona worków, czyli razem było do dyspozycji 41,8 mil. worków kawy. Z tej ilości wyszło na eksport we wspomnianym czasie 9,6 mil. worków i pozostało w portach jako zapas 1,5 mil. worków. Skutkiem tego na 1 lutego 1931 roku brazylijskie zapasy kawy przekroczyły ilość 30 milionów worków, czyli wynosiły 120% światowej rocznej konsumcji kawy.

Z tą chwilą stało się jasnym dla kierowników kawowej polityki w Brazylii, że magazynowanie kawy celem regulacji popytu i podaży nie rozwiązuje kwestii, i że trzeba chwycić się środków drastycznych, aby nie dopuścić do ruiny plantacyj kawy oraz handlu eksportowego, tym bardziej, że od sytuacji gospodarczej tych dwóch grup społecznych w dużej mierze zależny jest stan skarbu brazylijskiego.

W roku 1931 rząd brazylijski powołał do życia Radę Kawową, przemianowaną w następstwie na Departament Kawowy, którego interwencja na rynku wyraża się poza wyżej opisanymi — na skupie i niszczeniu 30 do 40% zbiorów kawy. Jako ekwiwalent kosztów, została wprowadzona opłata eksportowa w wysokości 15 szylingów od worka.

W przeciągu ostatnich 6 lat, tj. od r. 1931 do 1937, Departament Kawowy przeznaczył do zniszczenia 39,5 miliona worków. Tą drogą nastąpiło pewne odprężenie na rynku światowym, mimo to jednak ceny kawy brazylijskiej dalej spadały, ponieważ polityka interwencyjna sprzyjała powstawaniu plantacyj w pozostałych krajach produkujących, dających towar lepszego gatunku, bardziej poszukiwany.

Licząc się z możliwościami dużego zbioru kawy w sezonie 1937/38, rząd brazylijski postanowił skupić od plantatorów dodatkowe ilości kawy w ogólnej sumie 18 milionów worków (co daje ilość zniszczonej kawy od początku tego systemu 56 milionów worków), licząc, że zapasy kawy na 1 lipca 1938 r. nie powinny przekroczyć 3,8 milionów worków, a więc ilości, dostatecznej do regulowania popytu i podaży, ale nie ciążących na rynku. Jednakowoż pobieżne obliczenia każą oczekiwać w tym czasie remanentu w wysokości około 10 milionów worków.

Licząc się z tym, że polityka niszczenia produkcji celem utrzymania plantacyj nie może być systemem stałej interwencji, Brazylia od początku starała się uregulować rynek kawowy drogą porozumienia i umów z pozostałymi krajami produkującymi. Ponieważ jednak kraje te produkują — jak zaznaczyliśmy wyżej — kawę jakościowo lepszą, znajdującą zbyt bez trudu, przeto ograniczanie zbytu na eksport nie leżało w niczyim interesie, toteż nie osiągnęły one żadnego rezultatu.

W chwili obecnej, sytuacja plantatorów

brazylijskich i eksporterów została przejściowo uratowana o tyle, że katastrofalny spadek cen kawy eksportowej cif porty europejskie od września do grudnia 1937 w stosunku od 24 do 32% został zrównoważony częściowo przez spadek kursu milrejsa, tak, że eksporter traci na transakcji wywozowej 5%. Brazylia dąży jednak usilnie do nawiązania przerwanych pertraktacyj z innymi państwami, co do tej pory udało się jej wobec Columbii, San Salvadoru i Wenezueli. Najpoważniejszy jednak producent, Costa Rica, dostarczająca najwyższych gatunków kawy, do tej pory zdecydowanie się nie wypowiedziała.

Należy jednak mieć na uwadze, że nieproporcjonalnie wielki udział Brazylii w rzędzie producentów kawy utrudnia niepomiernie utworzenie takiego klucza wywozowego, któryby uwolnił Brazylię od uciążliwych nadwyżek. Palenie kawy, jako system obciąża ze swojej strony skarb państwa, a niezależnie od tego, podwyższa koszty eksporterów. Sytuacja obecna jest wynikiem nadmiernego rozrostu plantacyj kawy w Brazylii, przy prawie całkowitym zarzuceniu produkcji trzciny cukrowej i bawełny.

Stan ten, zapoczątkowany przed laty 50, gdy skutkiem emancypacji niewolników sprowadzono między 1887 a 1890 rokiem 800 tysięcy robotników z Europy i Stanów Zjednoczonych, dając im prawo uprawy kawy na własny rachunek między rzędami plantatorów, stan monokultury kawy, jest podstawową przyczyną dezorganizacji rynku światowego, i bez stopniowego ograniczania produkcji kawy przy przejściu na inne działy, trudno mówić o radykalnym uzdrowieniu światowego rynku kawowego. *T. K.*

KRONIKA

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH (31 V 38).

Poprawa sytuacji w hurtowym (importowym) handlu towarów kolonialnych, która zarysowała się w ostatnim czasie utrzymuje się nadal. Obroty zwiększyły się o 20—30% zależnie od rodzaju towaru. Wzrost obrotów ma jednak pewien związek z okresem przedświątecznym, lecz mimo tego daje się zauważyć stopniowa tendencja ku stabilizacji rynku.

Pewne ożywienie obrotów należy przypisać także mocniejszej tendencji i zwyżce cen na towary kolonialne na rynkach zagranicznych. Za wyjątkiem ziarna kakaowego, ceny na wszystkie inne artykuły zwyżkowały.

Kawa surowa:

Zapasy kawy brazylijskiej u importerów zmniejszają się z dnia na dzień. Kaw niebieskich jest w ogóle mało. Dowozy nie pokrywają zapotrzebowania. Tendencja na kawę brazylijską na rynkach zagranicznych mocna. Ceny w tranzycie zwyżkowały o 3 sh na 50 kg. Ustalenie kwot podaży kawy brazylijskiej na znacznie niższym poziomie niż w latach poprzednich sparaliżowało handel światowy kawą.

Ceny na poszczególne gatunki kawy kształtują się na rynku polskim za 1 kg towaru oclonego loco magazyn importera następująco: Rio 7 zł 3,15—3.20. Santos zł 3.90—4,10, Guatemala zł 4,80—5,30.

Herbata:

Na światowym rynku herbaty — tendencja na ogół bez zmian. Jedynie herbaty cejlońskie lekko zwyżkowały. Na rynku polskim ruch w herbacie średni. Zapasy znacznie zmalały. Dowozy mniejsze od chłonności rynku. Ceny kształtują się następująco za 1 kg loco magazyn importera: Cejlon przy odbiorze większych partyj od zł 13,— wzwyż. Sumatra od zł 12,50—13.00. Travancora od zł 13.00 do 14.20.

Korzenie:

Ruch w korzeniach ożywiony ze względu na okres przedświąteczny. Ceny mają tendencję zwyżkową z uwagi na zmianę polityki kontyngentowej, która poszła w kierunku zmniejszenia kontyngentu normalnego na rzecz kontyngentu kompensacyjnego. Na rynkach zagranicznych — tendencja mocniejsza.

Ceny kształtują się następująco za 1 kg towaru oclonego: Pieprz czarny zł 3,10—3,20, pieprz biały zł 3.50—3.60. Cynamon: cassia vera prima zł 6.25—6.50, cynamon lignea zł 3,10. Cynamonu jest w ogóle bardzo mało.

Owoce suszone:

Popyt na owoce suszone bardzo mały. Jedynie sułtanki znajdowały chętnych nabywców z uwagi na nadchodzące święta. Ceny na śliwki spadły o dalsze 5 groszy, przy czym artykuł ten znajduje nabywców jedynie z konieczności.

ZAPASY OWOCÓW POŁUDNIOWYCH.

W dniu 30 maja na składach w porcie gdyńskim znajdowały się następujące ilości owoców południowych:

pomarańcz skrzyń 21.750, cytryn skrzyń 23.422.

KRONIKA ZAGRANICZNA

WZROST PRODUKCJI BANANÓW WE WŁOSKIEJ SOMALI.

Eksport bananów z Włoskiej Somali kierowany był w ubiegłych latach do Niemiec, Węgier, Austrii, Jugosławii i Szwajcarii. W bieżącym roku Italia zdobyła nowe rynki zbytu na ten artykuł, mianowicie: bułgarski, czeski, rumuński, duński. Poza tym poczyniono także próby eksportu do Polski. Zdobycie nowych rynków zbytu należy przypisać intensywnej pracy Włoskiego Monopolu Bananowego, który pomimo niesprzyjającej sytuacji na poszczególnych rynkach, trudności celnych

i wwozowych zdołał uplasować po raz pierwszy banany z Somali w Bułgarii, Rumunii i Polsce.

Wzrost produkcji bananów we Włoskiej Somali, zmusi niewątpliwie Włoski Monopol Bananowy do dalszej intensywniejszej pracy w kierunku uplasowywania bananów z odnośnego kraju na rynkach zagranicznych. Według otrzymanych informacyj produkcja bananów w Somali w bieżącym roku wzrośnie z 140.000 do 150.000 q. Eksport w sezonie 1938/39 przewidywany jest na 17.500 q.

JAK ZAPOWIADAJĄ SIĘ ZBIORY FIG W GRECJI W 1938 R.

Z Calamaty donoszą, że stan dotychczasowej pogody, rokuje dobre żniwo fig w Grecji. Zimne powietrze, które panowało w Środkowej Europie nie wyrządziło prawie żadnych szkód drzewom figowym, i o ile obecnie do końca czerwca nastąpi ciepło, figi będą dojrzewać normalnie. Zainteresowane czynniki obliczają, że zbiory fig w tym roku będą pod względem ilości i jakości odpowiadały zbiorom ubiegłego roku. Zależne to jest jednak jeszcze od pogody w okresie samych żniw, które jak wiadomo przypadają na czas od 15 VIII do 20 IX.

Eksport fig podlegać będzie w roku bieżącym obostrzonej kontroli ze strony państwowych organizacyj dla eksportu fig. Figi przeznaczone na eksport muszą być sterelizowane, pakowane i sortowane wg właściwych jakości. Czynniki miarodajne greckie są zdania, że przez zaostrzenie kontroli, eksport znacznie się rozwinie.